

Datum: 2024-10-23

Ärendenummer: SLK-2024-00696

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ulrika.palm@regeringskansliet.se

Diarienummer: U2024/01380

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Utbildningsdepartementet - Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram

Göteborgs Stads beredning av ärendet har framför allt fokuserat på förslaget till meriteringssystem. Vissa bedömningar görs dock kring andra delar av Skolverkets redovisning. Göteborgs Stad tillstyrker Skolverkets förslag, med följande synpunkter och kommentarer.

Göteborgs Stad har i tidigare yttranden till departementet sett positivt på ett nationellt professionsprogram och att staten tar en aktiv roll i att skapa förutsättningar för professionsutveckling. Samtidigt bedömer Göteborgs Stad att ansvarsfördelningen behöver vara tydlig och avvägd mellan stat och skolhuvudmän vad gäller personalens kompetensutveckling. Det behöver vara tydligt att det är rektorerna som beslutar om vilken personal som ska erbjudas kompetensutveckling, samt dess inriktning och omfattning. Professionsprogrammet behöver också samspela med verksamhetens förutsättningar och lokala behov av kompetensutveckling. Det är därför viktigt med nära och kontinuerlig dialog och samråd med huvudmännen i arbetet med att fortsatt utveckla innehållet i de kurser och utbildningar som föreslås ingå i den nationella strukturen, exempelvis vad gäller innehållet i Skolverkets meriterande uppdragsutbildningar.

Den kommunala vuxenutbildningens förutsättningar och behov behöver beaktas tydligare inom ramen för professionsprogrammet. Det handlar bland annat om den utmaning som finns gällande kompetensförsörjning avseende legitimerade yrkeslärare, och det faktum att förutsättningarna för att ta del av kompetensutveckling varierar mellan olika grupper. Det behövs ytterligare utredningsarbete för att säkerställa en likvärdig tillgång till kompetensutveckling för fler grupper av lärare. Vidare föreslår Skolverket en ändring av förordning (2011:183) om befattningsutbildning och fortbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem. Ändringen innebär att myndigheten ska prioritera rektorer vid konkurrens om platser på det statliga rektorsprogrammet. Förslagets intentioner är positiva, men Göteborgs Stad bedömer att det finns en risk att vuxenutbildningens och dess skolledare missgynnas av bestämmelsen. Skälet är att andelen skolledare som har en ledningsfunktion som motsvarar rektor är relativt hög inom vuxenutbildningen, eftersom huvudmannen har möjlighet att avstå från att delegera rektorsuppdraget vid utbildning på entreprenad.

Göteborgs Stad är i huvudsak positivt till Skolverkets förslag till förordning om nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och förskollärare.

Det behövs dock ett förtydligande om hur meriteringskravet på en tjänstgöringsgrad om 50 procent för meritering ska tolkas i förhållande till föräldralediga och sjukskrivna. Det behövs också ett förtydligande av hur tjänstgöringskravet ska tolkas i förhållande till specialpedagoger som inte har undervisning i sin tjänst. Vidare ställer sig Göteborgs Stad tveksamt till att meriteringsvillkoret undervisning av hög kvalitet föreslås uppnås genom en obligatorisk uppdragsutbildning. Undervisningsskickligheten är det centrala i bedömningen av meritering, och det finns en risk att den faktiska undervisningsskickligheten inte motsvaras av teoretisk kompetensutveckling. Göteborgs Stad instämmer dock i att likvärdighet och rättssäkerhet är centrala principer inför beslut om meritering. En meritering som också bygger på kollegial bedömning kräver tydliga kriterier.

Det är positivt att karriärstegsreformen på sikt kopplas till det nationella meriteringssystemet. Endast lärare med meriteringsnivå 2 kommer kunna utses till förstelärare med stöd av statsbidrag. Det framgår inte om även befintliga förstelärare behöver ha uppnått nivå 2. Detta behöver tydliggöras, eftersom det bland annat kan innebära ekonomiska konsekvenser för huvudmännen.

Göteborgs Stad bedömer att det kommer vara kostsamt för huvudmännen att frigöra tid och resurser för förskollärares, lärares och rektorers kompetensutveckling inom ramen för ett nationellt professionsprogram. En situation med otillräckliga resurser kan få betydande konsekvenser för programmets legitimitet. Det finns beslut sedan tidigare om att avsätta statliga medel för införandet av ett nationellt professionsprogram. Skolverkets redovisning saknar dock en beskrivning av de ekonomiska konsekvenserna för huvudmännen av de förslag som lämnas. Det går därför inte att bedöma om avsatta medel från statligt håll är tillräckliga för att kompensera kommunerna för den ambitionsökning som professionsprogrammet innebär. De ekonomiska konsekvenserna behöver beskrivas närmare och kompletteras med en långsiktig plan för finansiering. I det fall huvudmän ska finansiera professionsprogrammet genom att prioritera om inom nuvarande statsbidragsramar behöver konsekvenserna för andra statsbidragsfinansierade satsningar belysas.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen antecknade representanterna från S, MP och V som yttrande en skrivelse från den 18 oktober 2024, se bilaga.

Göteborg den 23 oktober 2024
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yttrande angående – Remiss från Utbildningsdepartementet - Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram

Stadsledningskontoret tar i sitt förslag till yttrande upp flera relevanta synpunkter på förslaget till nationellt professionsprogram. I anslutning till dessa vill vi betona att det finns fler behov av insatser än professionsprogram för att läraryrket ska bli mer attraktivt och för att fler ska vilja axla ansvaret som rektor, och fortsätta med uppdraget.

Fortbildning och karriärtjänster har en roll att spela men grundläggande är att säkerställa bra arbetsvillkor med balans mellan krav och resurser. Lärare ska ges förutsättningar att ägna sig åt undervisning, och erbjudas villkor som skapar goda förutsättningar att lyckas med den aktuella elevgruppen, och lärarutbildningen bör utvecklas för att ge lärare de färdigheter som behövs för undervisning.